

CALANUS AS AVD PRODUKSJON
Lilandveien 20
8407 SORTLAND

Saksbehandler:
Espen Olaf Henriksen

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Calanus AS avd. produksjon Kontrollnummer: 2022.091.I.SFNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Snorre Angell

Fra Statsforvalteren i Nordland:
Espen Olaf Henriksen

Andre deltagere fra virksomheten:
Stian Andre Hansen
Elena Lind Hrisallos

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Nordland:
Linda Mikkelsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Calanus AS den 4.2.2022. For å begrense spredningen av koronaviruset ble inspeksjonen gjennomført som et videomøte. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Nordland registrerte to avvik og ga tre anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomhetens program for utslippskontroll har vesentlige mangler og ble ikke sendt inn til Statsforvalteren innen fristen
- Virksomhetens dokumenterte internkontroll (risikovurderinger og rutinebeskrivelser) er ufullstendig når det gjelder utslippskontroll/reuseutstyr og avfallshåndtering

Anmerkninger:

- Sjøvann fra vasketårn ledes gjennom fettutskilleren, noe som kan redusere fettutskillerens evne til å rense annet prosessavløpsvann
- Virksomheten bør utarbeide løsninger som sikrer at pH i prosessavløpsvannet aldri overskrider grenseverdien
- Virksomheten bør starte arbeidet med å etablere et system for energiledelse

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

21. februar 2022	Espen Olaf Henriksen	Tilde Nygård
dato	kontrollør	seksjonsleder

Statsforvalteren i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Sortland kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: CALANUS AS AVD PRODUKSJON	
Organisasjonsnr.: 912404668	Eies av: 984468970
Bransjenr. (NACE-kode): 10.209 - Bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer ellers	

Kontrollert enhet

Navn: Calanus AS avd. produksjon	Anleggsnr.: 1865.0208.01
Kommune: Sortland	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Næringsmiddelaktivitet, unntatt fiskeforedling	
Tillatelse gitt: 04.06.2019	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Calanus AS avd. produksjon plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Calanus AS innen 31. mars 2022 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 25. januar 2022. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Calanus AS avd. produksjon bli ilagt et gebyr på kr 14 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova) og på våre nettsider.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomhetens program for utslippskontroll har vesentlige mangler og ble ikke sendt inn til Statsforvalteren innen fristen.

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven – Utslippsstillatelse – Calanus AS, av 4.6.2019, vilkår 11.2 og 11.4.

Kommentarer:

Utslippstillatelsens vilkår 11.4 setter krav om at bedriften skal ha et program for utslippskontroll og beskriver videre hva dette programmet skal inneholde. I utslippstillatelsens oversendelsesbrev er det satt som vilkår at Calanus AS skal sende inn program for utslippskontroll (måleprogram) innen 3 måneder etter oppstart. Programmet var ikke sendt til Statsforvalteren på inspeksjonstidspunktet (februar 2022). I og med at produksjonen startet i september 2021 har bedriften ikke overholdt fristen for innsending av program for utslippskontroll.

I inspeksjonsmøtet la Calanus AS fram skriftlige prosedyrer som viser hvordan prøvene skal tas, hvilke stoffer som skal analyseres og hvilke grenseverdier resultatene skal sammenlignes mot.

Den framlagte dokumentasjonen utgjør viktige deler av et program for utslippskontroll, men kravene til innhold som er gitt i tillatelsens vilkår 11.4 er ikke oppfylt.

Et program for utslippskontroll må utvikles ut fra erfaringer og måleresultater fra oppstartsperioden, og det kan sann sett ikke forventes at bedriften skal ha utarbeidet et fullverdig program etter tre måneder (innsendingsfristen). Utover å vise til tillatelsens vilkår 11.4 vil vi uansett trekke fram noen punkter som burde vært bedre behandlet på nåværende tidspunkt.

- Den framlagte dokumentasjonen behandler ikke spørsmålet om prøvetakingsfrekvens. Vi forventer relativt hyppig prøvetaking i en kartleggingsperiode. Resultatene fra kartleggingsperioden kan så gi grunnlag for å begrunne hvilken prøvetakingsfrekvens som skal benyttes videre.
- Dokumentasjonen viser ikke hvordan årlige totalutslipp skal beregnes
- Dokumentasjonen nevner ikke stoffer som ikke er omfattet av grenseverdier, men som må måles pga rapporteringsplikt (totalt nitrogen og totalt fosfor, se vilkår 11.2)

Avvik 2

Virksomhetens dokumenterte internkontroll (risikovurderinger og rutinebeskrivelser) er ufullstendig når det gjelder utslippskontroll/reuseutstyr og avfallshåndtering.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 6 og 7.

Kommentarer:

Internkontrollforskriftens § 5 andre ledd nr. 6 krever at virksomheter skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Forskriften krever at dette arbeidet er skriftlig dokumentert. Nr. 7 i samme ledd krever at virksomheter skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Rutinene skal være dokumentert skriftlig.

I inspeksjonen kunne ikke Calanus AS legge frem risikokartlegging/vurdering for forhold som kan ha betydning for virksomhetens påvirkning på ytre miljø. Bedriften må vurdere om det er mulige hendelser som kan føre til utslipp utover tillatelsen eller annen forurensning eller forurensning (inkl. kartlegging av hvilke typer farlig avfall som oppstår i driften og om det er risiko for at farlig avfall ikke blir riktig håndtert).

Bedriften mangler også rutinebeskrivelse for riktig håndtering av farlig avfall og skriftlig rutine for regelmessig kontroll av renseutstyr. Når det gjelder fettutskilleren, så bør det være en rutine for hvor ofte den må kontrolleres og hva som er kriteriet for at den må tømmes og rengjøres.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Sjøvann fra vasketårn ledes gjennom fettutskilleren, noe som kan redusere fettutskillerens evne til å rense annet prosessavløpsvann.

Kommentarer:

I søknaden om utslippstillatelse¹ er det i figur 4 vist at sjøvann fra vasketårn (dvs. quench/scrubber) skal ledes utenom fettavskiller og til samleikum for energigjenvinning. Ifølge virksomheten gikk man bort fra planen om samleikum for energigjenvinning fordi det i praksis var svært lite varme å ta ut. Det ble også vurdert som at det kunne være nyttig å lede vann fra vasketårn gjennom fettutskiller, fordi dette vannet da også kunne bli rensset. Statsforvalterens generelle erfaring er imidlertid at vann fra vasketårn/scrubbere inneholder svært lite organisk materiale. Det dreier seg også om relativt store vannmengder, ca. tre ganger så mye som annet prosessvann. I praksis forventer vi at dette vil gi en fortykning av det øvrige prosessavløpsvannet før rensing, noe som fører til at rensinga i fettutskilleren forventes å bli mindre effektiv enn den ellers kunne ha vært.

Anmerkning 2

Virksomheten bør utarbeide løsninger som sikrer at pH i prosessavløpsvannet aldri overskrider grenseverdien.

Kommentarer:

¹ Søknad om permanent utslippstillatelse for Calanus AS, Sortland av 9.11.2018, Cowi AS.

På grunn av trinnvise vaskeprosesser sendes det noen ganger ut avløpsvann med relativt høy pH. Bedriftens egne målinger viser at det i ett tilfelle gikk ut avløpsvann som hadde pH 10 både før og etter fettutskilleren. Utslippstillatelsen sier at pH skal ligge mellom 5 og 9. Situasjonen med utslipp av vann med pH 10 var ifølge bedriften ikke representativt for normal drift, fordi avløpsvannet da vil være mere sammensatt, og ikke dominert av utslipp fra ett trinn i en enkel vaskeprosess. Vi deler oppfatningen om at avløpsvannet neppe vil ha så høy pH når det er blandet med sjøvann fra vasketårnene, selv om det, som nevnt i anmerkning 2, i utgangspunktet er uheldig med slik utblanding.

Anmerkning 3

Virksomheten bør starte arbeidet med å etablere et system for energiledelse.

Kommentarer:

Utslippstillatelsens vilkår 8.1 sier at bedriften innen 1 år etter oppstart skal etablere et system for energiledelse som følger prinsipper og metoder angitt i norsk standard for energiledelse. På inspeksjonstidspunktet var systemet ikke etablert, og arbeidet med å etablere systemet var heller ikke påbegynt. For å rekke å etablere systemet så raskt som forutsatt anbefaler vi at bedriften starter arbeidet med å gjøre seg kjent med hva det innebærer å etablere et slikt system.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren